

Til lovforslag nr. L 2. Betænkning afgivet af Skatteudvalget den 11. december 1989

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af forskellige skattelove

(Forenkling af dispensationsbestemmelser m.v.)

Udvalget har behandlet lovforslaget i en række møder og har herunder stillet spørgsmål til skatteministeren, som denne har besvaret skriftligt. Et af disse spørgsmål samt ministerens besvarelse heraf er optrykt som bilag til betænkningen.

Der er af skatteministeren og et mindretal stillet ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Der er endvidere modtaget skriftlig henvendelse fra Advokatrådet.

Herefter indstiller et *mindretal* (Det Konservative Folkeparti, Venstres, Fremskridtspartiets og Det Radikale Venstres medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse* med de af skatteministeren stillede ændringsforslag.

Et *andet mindretal* (Socialdemokratiets medlemmer af udvalget) vil redegøre for sin stilling til lovforslaget ved dettes 2. behandling, men kan stemme for de stillede ændringsforslag.

Et *tredje mindretal* (Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget) vil redegøre for sin stilling til lovforslaget ved 2. behandling, men kan stemme for de stillede ændringsforslag. Socialistisk Folkeparti vil uden for betænkningen stille ændringsforslag, idet et flertal i udvalget insisterede på at afgive betænkning, før skatteministeren havde besvaret SF's spørgsmål vedrørende en teknisk løsning på problemet med at gøre obligationsrenter til et »gult selvangivelsesfelt«, uden at der samtidig, som det sker

med lovforslaget, åbnes en ladeport for skattefusk.

Et *fjerde mindretal* (Centrum-Demokraternes medlem af udvalget) vil redegøre for sin stilling til lovforslaget og til de stillede ændringsforslag ved lovforslagets 2. behandling.

Et *femte mindretal* (Kristeligt Folkepartis medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling, idet mindretallet ikke ønsker at medvirke til, at papirløse samle-vende arveafgiftsmæssigt sidestilles med ægteskab.

Ændringsforslag

Af skatteministeren, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af CD og KRF):

Til § 1

1) Efter nr. 2 indsættes som nyt nummer:
»01. I § 29 A, stk. 3, 3. pkt., indsættes efter »skatten« ordet »ellers«, og ordene », såfremt den skattepligtige ikke havde begæret sig fritaget for erlæggelsen« udgår.«

Af et *mindretal* (S), tiltrådt af et *mindretal* (SF):

Til § 2

2) Efter nr. 5 indsættes som nyt nummer:
»01. I § 9 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:
»Stk. 3. Hvis den skattepligtige for henlæggelsesåret har anvendt reglerne i virksomheds-

katteloven, skal beløbet, jf. stk. 2, hensættes til hævnning med virkning fra udgangen af henlæggelsesåret og senere år indtil det år, hvor beløbet hæves.«

Stk. 3 bliver herefter stk. 4.«

Til § 3

3) Efter nr. 4 indsættes som nyt nummer:

»01. I § 9 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»Stk. 3. Hvis den skattepligtige for henlæggelsesåret har anvendt reglerne i virksomhedsskatteloven, skal beløbet, jf. stk. 2, hensættes til hævnning med virkning fra udgangen af henlæggelsesåret og senere år indtil det år, hvor beløbet hæves.«

Stk. 3 og 4 bliver herefter stk. 4 og 5.«

Af *skatteministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af CD og KRF):

Til § 4

4) *Indledningen* affattes således:

»I lov om indkomstskat og formueskat for personer m.v. (personskatteloven), jf. lovbeholdtgørelse nr. 661 af 19. oktober 1989, foretages følgende ændringer:«

Af et *mindretal*(S), tiltrådt af et *mindretal*(SF):

Til § 7

5) Paragraffen udgår.

Til § 8

6) Nr. 6 og 7 udgår.

Af *skatteministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af CD og KRF):

7) *Indledningen* affattes således:

»I lov om påligningen af indkomst- og formueskat til staten (ligningsloven), jf. lovbeholdtgørelse nr. 660 af 19. oktober 1989, foretages følgende ændringer:«

Af *skatteministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af FP, CD og KRF):

8) Nr. 6 affattes således:

»6. § 16 B, stk. 1, affattes således:

»Afstår en aktionær eller andelshaver aktier, andelsbeviser og lignende værdipapirer, herunder konvertible obligationer, samt tegningsret til sådanne værdipapirer til det selskab, der har udstedt de pågældende værdipapirer, medregnes afståelsessummen i den pågældendes skattepligtige almindelige indkomst. Det gælder dog ikke for personer, medmindre den pågældende er omfattet af den i aktieavancebeskatningslovens § 4, stk. 2-3, nævnte personkreds.«

9) I den under nr. 7 foreslåede nye affattelse af § 16 B, stk. 6, ændres ordene »Beskatning af afståelsessummen efter stk. 1 finder ikke sted, hvis« til: »Stk. 1 finder ikke anvendelse på personer, hvis«.

Til § 11

Af *skatteministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af CD og KRF):

10) *Indledningen* affattes således:

»I lov om opkrævning af indkomst- og formueskat for personer m.v. (kildeskat), jf. lovbeholdtgørelse nr. 662 af 19. oktober 1989, foretages følgende ændringer:«

Af *skatteministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af FP, CD og KRF):

11) Nr. 3 affattes således:

»3. I § 65, stk. 1, ændres », jf. ligningslovens § 16 B, stk. 1.« til: »som nævnt i ligningslovens § 16 B, stk. 1, 1. pkt.«

12) Efter nr. 3 indsættes som nyt nummer:

»01. I § 65, stk. 1, indsættes efter 2. pkt. som nyt punktum:

»Det gælder dog ikke ved selskabets opkøb af egne aktier m.v. fra personer, medmindre den pågældende er omfattet af den i aktieavancebeskatningslovens § 4, stk. 2-3, nævnte personkreds.«

Bemærkninger

Til nr. 1

Ændringsforslaget er en redaktionel ændring som følger af lovforslagets § 1, nr. 2.

Til nr. 2 og 3

Regeringens lovforslag indebærer, at indskud på etableringskonti og investeringsfondshenlæggelser kan hæves inden udløbet af fristen for midlernes anvendelse til andre formål end den planlagte etablering eller investering. Der skal da finde efterbeskatning sted, således at indskudsbeløbet forhøjes med 5 pct. p.a. og medregnes i den skattepligtige indkomst. Denne efterbeskatning kan som oftest delvis undgås, hvis det hævdede beløb »spares op« efter virksomhedsskatteloven, hvorved det i stedet for beskatning på ca. 68 pct. vil blive beskattet med 50 pct. Der vil således være åbnet for en ikke ubetydelig skattetænkning, medmindre det stillede ændringsforslag gennemføres.

Til nr. 4 og 7

Ændringerne er af redaktionel karakter.

Til nr. 5

Efter de gældende regler er fortjenesten ved afståelsen af ejerboliger m.v. skattefri, når ejeren har beboet ejendommen i mindst 2 år. Er dette ikke tilfældet, beskattes fortjenesten. Der er ca. 1.000 ansøgninger om året om dispensation fra beskatningsreglen, og dispensation gives i praksis ved skilsmisse, flytning af arbejdssted og lignende.

Efter regeringens lovforslag ophæves kravet om 2 års bopælspligt.

Ministeren har oplyst, at forslaget skal forstås således, at »også kortere beboelsesperioder (vil) fritage for en eventuel avancebeskatning efter ejendomsavancebeskatningsloven. Det må dog kræves, at der rent faktisk har været tale om beboelse. I tilfælde, hvor der helt åbenbart er tale om, at ejeren eller dennes hustru blot foretager en proforma-indflytning, dvs. at der reelt ikke er tale om beboelse, vil der efter en konkret, ligningsmæssig vurdering være mulighed for at beskatte en eventuel avance efter ejendomsavancebeskatningslovens almindelige regler«.

Der er hermed lagt op til, at klare lovregler afløses af uklare administrative skøn og øget bureaukratisering.

Den foreslåede ændring vil yderligere øge interessen for kortvarig adresse-mæssig skatteflugt til kommuner med lav beskatning.

Til nr. 6

Regeringen foreslår, at bestemmelsen om, at salgssummen ved salg af aktiver til det udstedende selskab skal beskattes som almindelig indkomst, fremover kun skal gælde for hovedaktionærer. En hovedaktionær er en aktionær, der ejer 25 pct. eller mere af selskabets aktiekapital. Efter de gældende aktionærbeskatningsregler er avance (kursgevinst) ved salg af aktier skattefri, når den pågældende har ejet aktierne mindst 3 år.

Bestemmelsen vil åbne op for en massiv omgælsesmulighed. Gennemføres lovforslaget, vil følgende arrangement være lovmedholdeligt:

5 revisorer ejer hver 20 pct. af aktiekapitalen i deres fælles revisionsselskab. Selskabet udsteder hvert år fondsaktier til ejerne, der efter 3 år tilbagesælger aktierne til selskabet. Salgssummen træder i stedet for udbetalt arbejdsindkomst til ejerne, der herved opnår, at der af deres »aflønning« alene skal betales selskabsskat.

Skatteministeren har i tilknytning hertil oplyst, at den beskrevne konvertering af arbejdsindkomst til selskabsindkomst dog forudsætter, at aktionærene modtager et unormalt lavt vederlag for deres arbejde i selskabet. Der kan i visse helt åbenbare tilfælde, f.eks. hvor alle aktionærer arbejder gratis for eget selskab, være hjemmel til skattemæssigt at tilsidesætte et sådant arrangement, således at de pågældende aktionærer beskattes af et skønsmæssigt fastsat vederlag, mens selskabets skattepligtige indkomst nedsættes tilsvarende. Skattemyndighedernes adgang til at foretage en sådan tilsidesættelse vil dog afhænge af de nærmere omstændigheder.

Til nr. 8 og 9

Lovforslagets § 8, nr. 6, indebærer en ændring af reglen i ligningslovens § 16 B, stk. 1, om beskatning ved afståelse af aktier m.v. til det selskab, der har udstedt aktierne. Efter § 16 B, stk. 1, beskattes hele afståelsessummen som udbytte, og der gives ikke fradrag for de afståede aktiers anskaffelsessum. Lovforslaget betyder, at denne regel fremover alene skal finde anvendelse, når den sælgende aktionær er en person, der tilhører hovedaktionærkredsen efter aktieavancebeskatningsloven. En person er hovedaktionær, hvis den pågældende alene eller sam-

Bet. o. lovf. vedr. forskellige skattelove

men med en nærmere afgrænset familiekreds på noget tidspunkt inden for de seneste 5 år har ejet mindst 25 pct. af aktiekapitalen eller mere end 50 pct. af stemmeværdien i det pågældende selskab. Familiekredsen omfatter familiemedlemmer i ret op- eller nedstigende linje samt disses ægtefæller. Også indirekte aktiebesiddelse via et selskab eller en fond medregnes, hvis den nævnte personkreds kan øve bestemmende indflydelse over selskabet eller fonden.

Hovedaktionærer, der kan øve indflydelse i flere selskaber, vil kunne omgå denne regel ved at lade aktiesalget til det udstedende selskab foregå via et andet selskab. Sælger hovedaktionæren således aktier til et andet selskab, hvori den pågældende har bestemmende indflydelse, vil aktiesalget kun udløse beskatning efter de almindelige regler i aktieavancebeskatningsloven, så længe det pågældende selskab ikke erhverver 25 pct. eller mere af aktiekapitalen i det udstedende selskab. Dette selskab videresælger derefter aktierne til det udstedende selskab. Sker videresalget til uændret kurs, udløses der ingen yderligere avancebeskatning.

Det foreliggende ændringsforslag sigter mod at fjerne denne omgåelsesmulighed. Det gøres ved at foreslå den aktionærkreds, der omfattes af beskatning efter § 16 B, stk. 1, udvidet til at omfatte alle typer af aktie- og anpartsselskaber, fonde, foreninger m.v.

I ændringsforslag nr. 8 foretages en redaktionel ændring, således at den positive afgrænsning af den aktionærkreds, der omfattes af bestemmelsen i ligningslovens § 16 B, stk. 1, ændres til en negativ afgrænsning.

Fysiske personer, der ikke tilhører hovedaktionærkredsen, fritages for beskatning af hele afståelsessummen.

Alle andre aktionærgrupper omfattes af beskatning efter stk. 1.

Det vil først og fremmest sige fysiske personer, der tilhører hovedaktionærkredsen. Det er som hidtil uden betydning, om den pågældende aktionær er fuldt skattepligtig til Danmark. Udenlandske aktionærer, der tilbagesælger aktier til et dansk selskab, falder således også ind under denne bestemmelse.

Dernæst er alle typer af juridiske personer, dvs. aktie- og anpartsselskaber, fonde, foreninger m.v., herunder også juridiske personer med hjemsted i udlandet, omfattet af beskatning efter stk. 1.

Selskaber m.v., der afstår aktier m.v. til det udstedende selskab, kan herefter kun fritages for beskatning efter § 16 B, stk. 1, efter indgivelse af dispensationsansøgning efter den foreslåede bestemmelse i ligningslovens § 16 B, stk. 7. Ansøgninger om dispensation bør altid imødekommes, når det sælgende selskab kan godtgøre, at de afhændede aktier hverken direkte eller indirekte hidrører fra en person, der på samme tid er hovedaktionær i det udstedende selskab og i det sælgende selskab. I så fald falder aktiesalget uden for de omgåelsesdispositioner, der ønskes imødegået.

Til nr. 9, 11 og 12

Der er tale om konsekvensændringer som følge af den foreslåede ændring af lovforslagets § 8, nr. 6.

Til nr. 10

Ændringen er af redaktionel karakter.

Aagaard (KF) Else Theill Sørensen (KF) Pernille Sams (KF) Svend Heiselberg (V) nfm.

Skrumsager Skau (V) Glistrup (FP) Elisabeth Arnold (RV) Bente Juncker (CD)

Kofod-Svendsen (KRF) Helen Beim (S) Erling Christensen (S) Pia Gjellerup (S)

Klaus Hækkerup (S) Hans Strunge (S) Stavad (S) fmd. Bjørn Poulsen (SF)

Jens Thoft (SF)

Et af udvalgets spørgsmål til skatteministeren og dennes svar herpå*Spørgsmål 52:*

Hvordan vil ministeren efter gennemførelsen af den foreslåede hæveadgang sikre, at der ikke kan hæves på en investeringsfondskonto (eventuelt en etableringskonto), før de pligtige skatter er betalt, jf. bekendtgørelse nr. 320 af 13. juni 1984.

Af investeringsfondslovens § 9, stk. 3, fremgår at indestændet på investeringsfondskontoen sikrer det skattekrav, der følger af en ikke-anvendelse af investeringsfondshenlæggelsen. Ved bekendtgørelse nr. 22 af 11. januar 1989 (vedlagt) er der i

§ 6 fastsat regler for udbetaling af indestående beløb på investeringsfondskonti efter de gældende regler.

Det samme gælder for indskud på etableringskonto og bekendtgørelse nr. 23 af 11. januar 1989.

Forslaget om objektiveringen af adgangen til at hæve investeringsfondsmidler i utide, berører ikke bestemmelsen i § 9, stk. 3, om sikring af skattekravet.

Det er meningen, at bekendtgørelserne skal ændres i overensstemmelse med de foreslåede ændringer i henholdsvis investeringsfonds- og etableringskontoloven.